

A drog kapujában

A kábítószeres szegedi megjelenéséről és fogyasztásáról a hetvenes évek közepe óta hiteles adatok állnak rendelkezésünkre. Most mégis villámcsapásként ért mindannyiunkat a hír: Szegeden nem csupán átáramlanak a kemény-drogok, hanem a tömeges kábítószerfogyasztás első jeleként megkezdődött a középiskolás fiatalok „beetése”. Összeállításunkban a hazai és szegedi drog-képet vázoljuk föl.

Tranzitcsempészet

Hazánk – földrajzi fekvését tekintve – a legmarkánsabb kábítószerelőállító és -fogyasztó országok között helyezkedik el. Az ismert jugoszláviai események miatt jelenleg nincs olyan keletről-nyugatra tartó csempész-szállítmány, amely ne érintené országunkat. A híradásokban sokszor szerepel a Balkán-útvonal elnevezés, amely tulajdonképpen több Törökországból Nyugat-Európába vezető főútvonalat takar. Bennünket ezek közül közelebről csak a Rószkától Hegyeshalomig terjedő E-5-ös és az Artándtól Vámoszabadiig, illetve Rajkától tartó E-15-ös szakasz érdekel, melyen keresztül évente több tonna heroin áramlik Nyugat-Európába. A sikeres rendőrségi akciókat követő lefoglalások nyomán derült ki, hogy a szóban forgó szer 80 százaléka az úgynevezett Aranyföld országaihoz (Afganisztán, Pakisztán, India) török, szerb, horvát és olasz közvetítők segítségével jut el a drogereskedelem fellegváraiba, Madridba, Milánóba, Brüsszelbe és Amszterdamba. A teljesség kedvéért szólnunk kell arról, hogy Magyarországon élő arab származású személyek bizonyos csoportjai is foglalkoznak heroincsempészetrel, de ők a

szárazföldi útvonallal szemben inkább a légi szállítást részesítik előnyben.

A kábítószerrel üzletelő szervezetek legfőbb irányítóinak szemében a statisztikák tanúsága szerint egyre inkább felértékelődik a Ferihegyi repülőtér. Az Európán túli területekről érkező csempészek ugyanis Nyugat-Európa felé repülve megszakítják útjukat Budapesten. Ez a kitérő a Lajtán túli országok vámserveit figyelembe véve elterelését szolgálja. Azok ugyanis sokkal precízebben kontrollálják a kábítószertermelő országokból érkező „turistákat”, mint a Magyarországról utazókat.

A rendőrségi nyilvántartások szerint egyre több magyar állampolgárságú személy kapcsolódik be a narkotikumok illegális forgalmazásába. Sokan közülük különböző külföldi szervezetek megbízásából végeznek szállítási feladatokat, de rohamosan növekszik az önálló kereskedelemmel foglalkozók száma is. 1991-ben pl. nyolc magyar állampolgárt tartóztattak le külföldön kábítószer-csempészt vádjával. Tőlük összesen 29,5 kg heroint koboztak el.

Tények és adatok

Sajnos napról-napra sokasodnak az arra utaló információk, amelyek szerint Magyarország tranzitországból egyre inkább fogyasztóvá is válik. A rendőrségi jelentések tanúsága szerint nálunk is megkezdődött – főleg a cannabis-termekek (hasis, marihuana), illetve az LSD formájában – az úgynevezett klasszikus kábítószeres fogyasztása. A szóban forgó drogokat a magyar fiatalok leginkább külföldi turistaútjaik során, elsősorban a kábítószeres Mekkájában, Amszterdamban szerzik be azzal a szándékkal, hogy a becsempészt követően azokat majd megbízható magyarországi ismerőseik körében borsos felárral értékesítik. Az árfolyamok meglehetősen vegyes képet mutatnak: így például egy darab marihuánás cigareta 250–300 forintba, egy gramm hasis 800–1100 forintba, míg egy adag LSD 600–800 forintba kerül.

A rendőrségi akciókat követő sajtótájékoztatókon derült ki, hogy Magyarországon hasisból

a jó minőségűnek tartott libanoni mellett zömmel a silányabb marokkói eredetű van forgalomban.

A honi kábítószerpiacon az utóbbi időben már fel-feltűnt az úgynevezett „keménydrogok” is, mint például a heroin, a kokain és a crack. Az illegális szállítmányok közül az emberi életre – a narkotikumok okozta halál statisztikáját alapul véve – a legnagyobb veszélyt a heroin jelenti. Ennek ismeretében mondta dr. Ifi Achter a Brit Orvosi Társulás 1984 júliusában megrendezett manchesteri éves közgyűlésén a következőket: „A heroin-fogyasztást járványnak nevezik, holott elemi csapásnak kellene hívnunk”.

Az 1980-as évek közepétől kontinensünkön egyre növekvő tendenciát mutat a Dél-Amerikából érkező kokain fekete-piaci értékesítési aránya. A forgalmazók legfőbb célkitűzése az, hogy a kokain le-szorítsa az európai drogfogyasztás képzeletbeli dobogójának középső helyéről a heroint. Ennek elérése érdekében célba vették az ebből a szempontból

szűz területnek számító Magyarországot is. Nálunk a kokaint jelenleg a világpiacon árnál jóval olcsóbban – grammként 1500 forintért árusítják azok számára, akik az inkriminált szerrel még csak most ismerkednek.

A klasszikus kábítószeres persze még nem képesek arra, hogy a magyar specialitásként számon tartott alkohol-gyógyszer kombinációt teljesen kiszorítsák a forgalomból. Már csak azért sem, mert a szesz ital és az orvosság jóval olcsóbban, kényelmesebben és főleg veszélytelenebbül szerezhető be, mint a fentiekben említett, külföldről származó, bódultságot okozó szerek.

Mértékadó, kábítószer-kérdésekkel foglalkozó szakemberek véleménye szerint Magyarországon jelenleg 27–30 ezer főre tehető a narkomán személyek száma, s közülük kábítószer túladagolásban öten-hatan vesznek életüket.

A kábítószer-kriminalitás jövőjéről

Az Európai Gazdasági Közösség 1993-ban gyakorlatilag megszünteti a tagállamok közötti határokat. Erre az időpontra Nyugat-Európának el kell döntenie, hogy milyen egységes kábítószerrelenes politikát kíván folytatni, hiszen az egyes országokban nem lehet egymástól eltérő gyakorlatot fenntartani. (Csak zárójelben jegyezzük meg, hogy minden bizonnyal nehezen lehet majd például a rendkívül liberális holland álláspontot a szigorúbb német felfogással „összehangosítani”.) Az egységes nézetet deklaráló döntés alapvetően befolyásolni fogja a többi európai ország – így hazánk – kábítószer-kriminalitásának alakulását is.

Nagy valószínűséggel a létező vagy a közeljövőben megalakuló kábítószerkereskedelemmel foglalkozó szervezetek a következő években is mindent megtesznek meglévő piaci pozíciójuk megőrzése és az újabb értékesítési lehetőségek kiépítése érdekében. Egyre nagyobb szerepet fognak játszani az etnikai alapon szerveződött csoportok, mivel az illegális drogforgalmazás irányítói így vélik kiküszöbölhetők a kábítószerrelenes biztonsági szolgálatok embe-reinek beszivárgását a narkó-maffia soraiba.

Újabb szervezetek létrejöttének veszélye főleg Európa azon országaiban fenyeget, amelyekben labilis a szociális helyzet, a kábítószerkereskedelemmel együttjáró veszélyeket nem ismerik fel kellő időben, a törvényhozás nem szentel elegendő figyelmet a kérdéskör komplex szabályozására és a bűnüldöző hatóságok nem állnak hivatásuk magaslatán.

Jelenleg még nagyon nehéz megjósolni azt, hogy a kelet-európai államok milyen szerepet fognak játszani a fenti folyamatokban. Azt azonban már ma is bizonyosra vehetjük, hogy Kelet-Európa, mint konzumregió megerősödik, a kábítószerkereskedelemmel érintett személyek és szervezetek pedig további kapcsolatot építenek ki Nyugat-Európa felé.

Magyarországi szabadegyházak Élő Isten Gyülekezete

Az Élő Isten Gyülekezete elnevezésű szabadegyházi csoport keletkezéséről meglehetősen hiányos adatok állnak rendelkezésünkre. Az első utalások az új vallási közösség magyarországi szerveződéséről az 1920-as és 1930-as évek fordulójáról származnak, és azt Lódi Lajos, valamint Bauman Béla nevéhez fűzik. A szakirodalom általában megegyezik abban, hogy a hazánkban megjelenő pünkösdi mozgalomból eredeztetik az Élő Isten Gyülekezete. Ilyen értelmezésben ez a szabadegyház a pünkösdi mozgalom egyik ágából fejlődött ki önálló közösséggé.

Annai bizonyos, hogy hitelveiben sok hasonlóságot mutat az általános pünkösdistá tanokkal, azonban azokat ötvözi más tanításokkal. Az Élő Isten Gyülekezetehez tartozók hitének kizárólagos alapja és zsinórmértéke a teljes ó- és újszövetség. Vallják a Szentháromságot, Jézus Krisztus megváltói művét és a hit általi megigazolást. „A megtérésre minden embernek szüksége van.” – áll hitvallásukban. A megtérő személyt a Szentlélek vezeti, és a megtérteket lelkileg újjászüli. Ha ez a folyamat lejtátszódott, akkor az újjászülött személyt alámerítkezés által megkeresztelik. Gyermekekresztelést nem gyakorolnak. Hisznek a Szentlélek-kereszttségben, és abban, hogy az ezt elnyertek a nyelveken szólás adományában részesülnek. Elvetik viszont a látomásokat, a jóvendőlést és a prófétalást. Nagy súlyt fektetnek a Szentlélek elleni vétések elkerülésére. Látható tehát, hogy a karizmatikus vonások mérsékeltében nyilvánulnak meg, ebben a szabadegyházi közösségben, mint az evangéliumi pünkösdistáknál.

Igen fontosnak tartják a Tízparancsolat pontos betartását. Nyugalomnapként a szombatot ünneplik. (Ezért néha szombatos pünkösdieknek nevezték őket.) Vallják Krisztus közeli eljövételét, melyre „szent felelősséggel készülnek”. Az úrvacsorát jelképként értelmezik. Úrvacsora előtt a bibliai példa alapján végzik a lábmosás szertartását. Úrvacsora után pedig közösen szeretetvacsorát fogyasztanak. Különös hangsúlyt helyeznek az imádságra és a böjtölésre: „Miként az élővilágnak a lélegzés, aképpen a hívó ember életében is elsőrendű a lelki élet szükségességéhez az imádkozás.” Böjtölésen a tápláléktól való tartózkodás mellett az ember lelkének sajátosság, ünneplésszerű megnyilatkozását értik.

Gyülekezeti fegyelmiük szigorú. Nem helyeslik a más felekezetekhez tartozókkal kötött házasságot. A válást csak akkor engedik meg, ha az egyik fél házasságtörést követett el, vagy ha a másik hitének gyakorlását gátolja. A híveknek tartózkodniuk kell a dohányzástól. A szesz italokból és az élvezeti cikkekből pedig csak mértékletesen szabad fogyasztaniuk.

A gyülekezetbe belépni szándékozók elé legalább fél éves próbaidőt állítanak, mely alatt el kell sajátítaniuk a hitbeli tudnivalókat, és példamutatóan kell viselkedniük. Természetesen a gyülekezeti tagoknak szintén a keresztényi erények alapján kell élniük. Ezt a társadalmi és a magánélet területén egyaránt ellenőrzik.

Szervezetük a gyülekezetekre és a csoportokra épül. A gyülekezetnek minimum 12 főből kell állnia. Azonban az ennél kevesebb tagot számláló csoportok is tartanak istentiszteleteket. Istentiszteleti rendjük egyszerű. A gyülekezetek legalább négyévente választják meg tisztviselőiket: az igehirdetőt, a gyülekezeti vezetőt (másként a „gyülekezeti vént”), a diakónust, a pénztárost, a gondnokot és az ellenőrt. Az egyház hitéleti és anyagi ügyeinek legfőbb intézője az Országos Vezetőség, amelynek élén az elnök áll.

Magyarországon az Élő Isten Gyülekezete napjainkban körülbelül 600 hívő tartozik.

GICZI ZSOLT

Szegedi helyzetkép

A Szegedi Ifjúsági Drog-Centrum feljegyzéseiből kiderül, hogy tavaly összesen 120 személyt – 89 férfit és 31 nőt – kezeltek az intézetben. Közülük legtöbben a 15–24 év közötti korosztályból kerültek ki. Űde színteljesen a statisztikának, hogy 14 év alatti narkós nem szerepel a nyilvántartottak között.

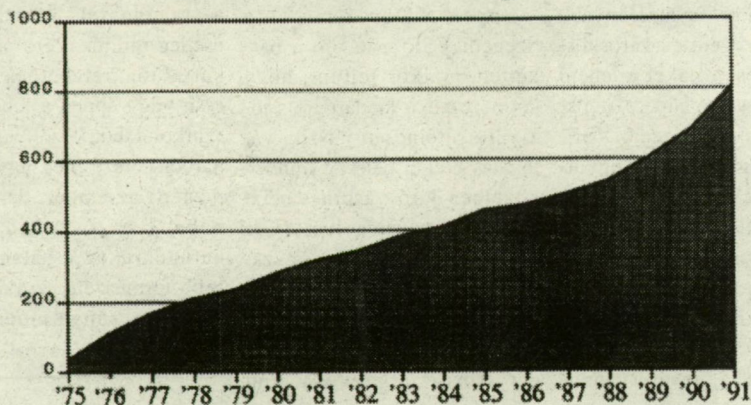
A fogyasztott szerek közül Szegeden a különböző ópiumszármazékok a legnépszerűbbek. A kábítószer-függőségben szenvedő személyek azonban a kedvelt és megszokott drogok hiányát sokszor más – esetleg addig általuk még nem is használt – anyagokkal pótolják. A politoxikománia ilyenén megnyilvánulása egyébként országos jelenség.

Élethelyzetüket tekintve a szegedi betegek a következő megoszlást mutatják: tanuló 14%; dolgozó 33%; segélyezett munkanélküli 9,3%; kallódó

(rendszeres munkát nem vállaló) 41%; egyéb 2,7%. A gondozottak köreiben fellelhető veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 14 fő.

Végezetül vessünk egy pillantást a mellékelt grafikonra. Ezen jól nyomon követhetjük, hogy a szegedi narkománok száma évről évre mennyire nő. Láthatjuk azt is, hogy az adatok zöme még abból a korszakból származik, melyben nem volt szabad beszélni, írni a társadalmunkban fellelhető, de az akkori hivatalos álláspont szerint nem létező kábítószerproblémáról. A Drog-Centrum napokban elhunyt vezetője, dr. Farkasinszky Teréz a tiltás éveiben is gyűjtötte, korrekt módon rendszerezte és megőrizte azokat az információkat, amelyek segítségével többek között a szóban forgó ábra is elkészíthető. Köszönet – ezért is.

Kezelt betegek

A pénzmosás

Bankszámlanyitás

A kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó szervezetek perspektivikus létezésének elsődleges kritériuma a tiltott tevékenységből származó jövedelmek legalizálása. E stratégiai cél elérését hivatott szolgálni az úgynevezett money-laudering (pénzmosás) művelete. Az amerikaiak szerint pénzmosásról akkor beszélünk, ha valaki eltitkolja jövedelmének létezését, illegális forrását, vagy illegális felhasználási módját, és különböző pénzügyi tranzakciók révén jövedelmének legális látszatát igyekszik kelteni.

Vegyük sorra a leginkább elterjedt pénzmosási módszereket!

Legális gazdasági vállalkozások

A kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó „üzletemberek” jövedelmük túlnyomó hányadát a legális gazdasági vállalkozások szférájában investáltják. A bejelentett vállalkozás azért különösen népszerű, mert – túl azon, hogy újabb, törvényesnek minősülő bevételt biztosít a befektető számára – ideális felvevő piaca a más bűncselekményekből származó áruknak.

A pénzmosási lehetőségek szinte korlátlanok: bárók, masszázsszalokok, peep-show-k, autókölcsönzők, benzinkutak, régiségkereskedések, élelmiszerüzletek stb. kínálkoznak az illegális jövedelmek „megtisztítására”. Tapasztalataim szerint az éjszakai élet területén működő vállalkozások a befektetések mérlegelésekor egyértelműen előnyt élveznek.

Az illegális nyereségek elhelyezése különösen azon országok bankjaiban szokásos, amelyekben nem firtatják a pénz eredetét (pl. egyes arab országokban). Ugyanakkor a politikai és a gazdasági helyzet stabilitása miatt szép számmal nyitnak bankszámlát pénzmosás céljából nyugat-európai – leginkább svájci és osztrák – pénzintézetekben, ahol ugyan előírás a pénz eredetének vizsgálata, de ettől a formától megfelelő ellenszolgáltatás fejében számos vezető beosztású korrupt alkalmazott eltekint. A pénz tisztára mosására kifejlesztett variációk közül leginkább azt alkalmazzák, hogy a pénztulajdonos megbízásából különböző személyek (strómanok) a saját nevükön bankszámlát nyitnak a utasításokban szereplő összegek erejéig. A pénzt a befizetéseket követően elektromos úton egy külföldi bankba utaltatják át, s ennek megtörténtéről az érintett két pénzintézet igazolást állít ki. Ez a dokumentum később azon csekkek fedezetéül szolgál, amelyeket – általában a számlán szereplő teljes összeg erejéig – a strómanok különböző fiktív tevékenységek ellentételezéseként a tényleges, háttérben álló pénztulajdonos nevére állítanak ki. Így a kör bezárul, hiszen a tulajdonos a csekkek fedezetének banki ellenőrzését követően a nyugati világ bármely pénzintézeténél felveheti az időközben tisztára mosott pénzt.

CSISZÁR TIBOR ÖSSZEÁLLÍTÁSA